HE 35/2018
Hallituksen esitys laiksi alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Liikenne- ja viestintävaliokunta 18.4.2018

Työ- ja elinkeinoministeriö

Tarja Reivonen ja Outi Ryyppö

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Alueiden kehittäminen 1/2

- Alueiden kehittämistä koskevia säännöksiä sovelletaan laajasti eri hallinnonaloilla ja perustettavissa maakunnissa.
- Alueiden kehittäminen on ministeriöiden, maakuntien, kuntien ja muiden toimijoiden vuorovaikutukseen perustuvaa laaja-alaista ja monitasoista toimintaa maan eri alueiden kehittämiseksi.
- Alueiden kehittämisen tavoitteet määritellään laissa (4 §) ja kullekin hallituskaudelle valtioneuvoston päätöksessä aluekehittämisen painopisteistä (aluekehittämispäätös).
- Alueiden kehittämistä koskeviin säännöksiin ei esitetä merkittäviä sisällöllisiä muutoksia. Valtion ja perustettavien maakuntien luottamus, vuorovaikutus sekä voimavarojen yhdistäminen koko maan kehittämiseksi tulee nopeasti muuttuvassa maailmassa olemaan erityisen tärkeää.
- Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa kuten nykyisinkin alueiden kehittämisen linjausten valmistelusta ja koordinoinnista yhteistyössä muiden hallinnonalojen, maakuntien ja muiden toimijoiden kanssa.
- Aluetasolla aluekehittämisviranomaisina ovat jatkossa uudet maakunnat. Nykyiset maakuntien liitot ovat tähän saakka hoitaneet tätä tehtävää.
- Kunnilla ja kaupungeilla on muun muassa elinvoimatehtävänsä vuoksi tärkeä rooli aluekehittämisessä.

Alueiden kehittäminen 2/2

- Lakiesityksessä maakunta on velvoitettu tekemään yhteistyötä alueensa kuntien, erityisesti sen keskuskaupunkien kanssa. Myös EU:n lainsäädäntö edellyttää kuntien mukana oloa rakennerahastotoiminnassa.
- Uudeksi valtion ja itsehallinnollisten maakuntien välisen vuorovaikutuksen menettelytavaksi ehdotetaan alueiden kehittämisen keskusteluja, jotka olisivat foorumi aluekehittämiseen liittyvien poikkihallinnollisten tavoitteiden ja toimenpiteiden käsittelylle. Keskusteluteemat perustuisivat aluekehityksen tilaan ja aluekehittämisen linjauksiin. Ne koskisivat esimerkiksi maaseudun kehittämiseen, osaamiseen, saavutettavuuteen sekä kasvupalveluihin liittyviä kysymyksiä.
- Keskustelujen tavoitteena on yhteistyön vahvistaminen, lisäarvon luominen eri osapuolille sekä tuottaa aineistoa maakuntalain mukaisiin maakuntien taloutta koskeviin neuvotteluihin (maakuntalaki 13 §). Aluekehittämisen keskusteluilla voidaan luoda vahvaa valtion ja uusien maakuntien kumppanuutta, jonka yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva Suomi.
- Aluekehittämiskeskusteluja kokeiltiin tämän vuoden alussa ja saadut kokemukset olivat positiivisia.
- Kuluvan EU:n ohjelmakauden ajan rakennerahastohallinnossa sovelletaan pääosin nykyisiä säännöksiä. Vuonna 2021 alkavan ohjelmakauden valmistelu alkaa, kun EU-tasoiset linjaukset etenevät. Uudet säännökset valmistellaan yhteistyössä ministeriöiden, maakuntien ja muiden sidosryhmien kanssa.

Mitä ovat kasvupalvelut

- Kasvupalvelu-uudistus kuuluu maakuntauudistuksen kokonaisuuteen
- Kestävää taloudellista kasvua, yrittäjyyttä, yritystoiminnan edellytyksiä, työmarkkinoiden toimivuutta ja kotoutumista edistäviä valtion ja maakuntien TEM hallinnonalan palveluita kutsutaan jatkossa kasvupalveluiksi
- Kasvupalvelut tulevat niiden TEM hallinnonalan palvelujen tilalle, joita ELY-keskukset ja TE-toimistot järjestävät elinkeinotoiminnan ja työllisyyden edistämiseksi
- Kasvupalvelujen järjestämisestä säädetään laissa alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista sekä laissa kasvupalvelujen järjestämisestä Uudenmaan maakunnassa (HE 35/2018)
- Kasvupalvelujen sisällöstä säädetään laeissa, joita koskevat hallituksen esitykset annetaan eduskunnalle toukokuussa 2018
  - Laki julkisesta rekrytointi- ja osaamisen kehittämispalvelusta
  - Laki alueiden kehittämisen ja kasvupalvelujen rahoittamisesta
  - Laki kotoutumisen edistämisestä
- Syksyllä 2018 annetaan HE kasvupalvelujen tiedonhallinnasta

Maakunnan kasvupalvelut ja kunnan elinvoimapalvelut

HE:llä ei ole vaikutuksia kunnan elinvoimatehtäviin.

Maakunnallisia kasvupalveluita avataan markkinoille ja se avaa kunnillekin mahdollisuuksia.

- Kunnan kokonaan tai osaksi omistama markkinoilla toimiva yhtiö voi
  - ✓ tarjouskilpailun kautta tulla maakunnan valitsemaksi palveluntuottajaksi
  - ✓ ilmoittautua ja tulla hyväksytyksi maakunnan palveluntuottajaksi
- Kunta tai kunnan sidosyksikkö voi tuottaa maakunnan palveluja ainoastaan markkinapuutetilanteessa. Silloin maakunta voi tehdä suorahankinnan kunnalta palvelujen järjestämiseksi.

Kunta ja maakunta voivat hankkia ja yhteen sovittaa kunnan elinvoimapalveluja
ja maakunnan kasvupalveluja allianssissa.

- Allianssi-yhteistyöllä ei voida muuttaa sitä, mitä laissa alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista säädetään.
- Hankintayksikkö/hankintayksiköt kilpailuttavat palveluntuottajat hankintalain mukaisella neuvottelumenettelyllä tai kilpailullisella neuvottelumenettelyllä - > muodostavat allianssin
- Allianssisopimuksessa sovitaan riskien ja hyötyjen jakamisesta

Kiitos